

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapnak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A választási reform.

A képviselőház pénteken egy igen fontos javaslat tárgyalásába kezdett és amint a vita megindult, körülbelül azt a benyomást nyertük, hogy fanyar képpel ugyan, de a javaslatot elfogadják a Házban. Ez a javaslat egy 22 éves törvénybe ígatott követelés megvalósítását képezi, amennyiben már az 1874-iki választási törvény egyik szakaszában kimondatott, hogy a kérvénnyel megtámadott választás ügyében a királyi kuria dönt, de ennek a szakasznak végrehajtását külön törvénnyel akarták eszközölni, amely 22 év óta folyton a parlament előtt lebegett. Majdnem minden kormány felvette programjába, az előző kormányjavaslatot isterjesztett be, de tárgyalásig nem vitte. A mostani kormány pedig már hivatalos beközöntőjében is hangsúlyozta, hogy annak a már beterjesztett javaslatnak törvénybe ígatásához ragaszkodik.

A képviselőválasztás ügyében gyakorlandó kuriai bíráskodás ellen és mellett egyaránt temérdek érvelt lehetne felhozni. Ez a javaslat mintegy megalkuvás az elvek és a gyakorlati élet követelményei között s erősen módosítja az 1874-iki álláspontot, mely elvileg kimondja, hogy kivétel nélkül minden kérvénnyel megtámadott mandátum ügyében a királyi kuria dönt. A mostani tervezet ugyanis csak azokat a kérvénnyel megtá-

madott választási ügyeket utalja a kuriához, a melyekben a törvénysértés evidens, világos, míg ellenben azokat, a melyekben vizsgálatot kell indítani a tény-körülmények kiderítése végett, hogy a törvénysértés megállapíttassék, a képviselőház bizottságának tartja fenn ezután is.

Igy tehát a választási ügyekben való bíráskodás tekintetében ez a javaslat bifurkációt létesít. Az ellenzék ezen bifurkáció ellen azt az ellenvetést hozta fel, hogy a javaslat helytelenül teszi, hogy éppen a könnyebb dolgokat juttatja a kuriának, míg ellenben a bonyolódott ügyeket a parlamenti bíróságnak tartja fenn, mert a pártoskodás éppen az evidens törvénysértési esetekben nem mer érvényesülni; míg ellenben a bonyolult vizsgálat során irányadó lesz a pártszempont és ennek befolyása alatt viszik majd a vizsgálatot. Hát ezt a felfogást egészen nem fogadhatjuk el. Ugyanis ennek a javaslatnak első célja az, hogy független bíróság döntése alá bocsátjuk a nyilvánvaló törvénysértéseket. De más részről a törvény arra is néz, hogy a parlament tekintélye megóvassék.

Pedig hát különösen az utóbbi években miáltal vesztet leginkább a parlament bírói tekintélye? Éppen az által, hogy a parlamenti bíráló bizottság több választást igazolt, amelyben nyilvánvaló volt a törvénysértés. Így például oly képviselőnek mandátumát igazolta, ki nem volt vá-

lasztó; volt egy eset, amelyben ki lett mutatva és be lett bizonyítva, hogy akként nyerte el az illető a többséget, hogy ellenjelöltje választói közül husznak nevét reáírták stb.

Már most megmarad a parlamenti bíróság illetékessége olyan választási ügyekben, amelyekben a törvénysértés nem nyilvánvaló. Ezt a magunk részéről is csak helyeselni tudjuk, mert hiszen legtöbb esetben a mandátumnak kérvénnyel való megtámadása pártpolitikai okból történik. A legyőzött párt nem nyugszik bele a vereségbe, hanem boszúból, botrányhajhászatból megtámadja a megválasztott képviselő mandátumát. De ezenkívül ez a választási pártoskodás akkora ingerlékenységet szokott szülni, hogy a vesztés fél elkeseredésében még ott is törvénysértést keres, a hol tényleg nincs. Már most felesleges és haszontalan volna a kuriát ilyen konok perlekedők ügyével foglalkoztatni. Inkább helyesebb a parlamenti bíróság illetőségét meghagyni továbbra is ezekben az ügyekben, mert ilyen kényes ügyek eldöntésénél, mely különben sem szokott egészen tiszta munka lenni, a parlamenti bíráló bizottság tekintélye csorbát úgy sem szenvedhet, hisz ha be lesz bizonyítva a törvénysértés, a kuria dönt ugyanis ebben az ügyben; míg ha be nem bizonyítják a törvénysértést vagy a védelem során megezáfoltatik, a kuria is csak igazolni fogja a mandátumot.

TÁRCZA.

A magyarok történelmi alakjai.

Csaka törpe nép felelti ősi nagyságát,
Csak elfajult kor hős elődöket;
A lelkes eljár ősei sirlakához
S gyűjt régi fényűl új szövétnekot.
S ha a jelennek halványul sugára:
A régi láng ragyogjon fel honára.
Garay.

Attila, a legendák alakja. Nem volt magyar, de közel volt hozzá. A magyar nép vándorlásának utat tört s ha historikusok előtt nem is, de a mythosz világában a magyar nemzeti batorságot növelte. Legnagyobb háborúi asszony miatt voltak. Ez a harez-vagyó vezér az önértetén ejtett moesket százezrek vérével mosta le. S szörnyű volt, midőn a római királykisasszony, Honoria, VII. Valenczián leánya, megtagadta kezét. Félmillió főnyi seregével Orleánsig egész Európát feldulta és a katalauni síkon találkozott olyan két had, a minő sem azelőtt, sem azóta nem nézett farkasszemet. Aetius volt a rómaiak vezére. És a két hadakozó fél nem birt egymással. De Attila ezenfelül mégis Dél-Olaszországot elpusztította s csak Leo pápa közbenjárása, a kit azzal a klasszikus rábeszéléssel, hogy az a legnagyobb hő, a ki önmagát győzi le, — visszatérésre szorított. E tényében Attila nagy emberi erénye csillog föl. Meg volt rendelve, hogy Attilának asszonyért kell hadakoznia, asszonyért kell halnia. A szép

Itlikóval tartott lakodalma éjjelén meghalt. Ha akkor is megjelentek volna hirlapok, mint ma, bizonyítványt így hintették volna a gyanút: Charlez la femme. S nagyon valószínű, hogy igazuk lett volna.

Árpád az általános hit szerint, nagy, robusztus, királyi alak volt. Másként az Etelközben bajosan ő rá esett volna a választás. Testben és lélekben erős, ezt mutatják tettei. Hadban bátor és eszes, nemcsak a nyers erővel, de az okos előrelátással is győz. A honfoglalás egészen az ő műve. Az ezredéves Magyarország ma ép olyan nagy és ugyanazon területű, a mint Árpád elfoglalta.

Árpád történelmi nagyságának méltatása nem néhány sorra tartozik. Inkább emberi tulajdonait szeretnők feltüntetni. Szabó Endre a magyar mesemondás indylli hangján beszéli el Árpád házasságát Csákány Enökével, a kinek apja a Bodrog közben hatalmas ur vala. Ime egy kis mutató:

Most az öreg táltos kezét egybe tette . . .
Öröm tüze gyulott erre a szemekbe . . .
Most az öreg táltos áldást mondá rájuk,
Háromszoros éljént mind a körülállók,
Jelt adott egy kürtös a kívül állóknak,
S éljen riadallal azok is beszóltak
Hát Enöke s Árpád? — ez birt szólni éppen.
Ez is csak annyit: „Édes feleségem!”
Lett erre nagy lakzi, kilencz napig tartó,
Zengött a szigetség muzsikától, daltól,
S mikor vége lett a gazdag vendégségnek,
Egy országos ülést tartottak a vénnek!

Árpád a hazaszerző, István a nemzetfentartó. A keresztény humanizmus átforgató hatása nélkül,

vagy ha a keresztény szellem gyorsan nem hódít, minket is eltiport volna az új hatalmas eszmearamlat. István istenes ferfi vala, de nagy bölcs. Ha érzelmeinek engedte át magát, ez is bölcsesség vala, ha az ég jelezte neki a második In hoc signo vinces-t, ez is méltó, nagy dolog volt. Áldassék érte a magyarok Istene! Istvánnak, a szentnek, mint minden nagy embernek meg volt a tragikuma. Halálát lesték s bérnyilkosokat fogadtak ellene. Megilletett érnie, hogy neje családja kezére akarta a trónt játszani s a deli Árpád-sarjak: András, Béla és Levente futni kényyszerültek. Vasulnak pedig tüzes vassal égették ki szemét. István szentté avatottat, s bizonynyal az égi dicsőségért elszenvedte a földi mátyriumot.

A magyar lovagiasság példányképe László, ez a legendás alakja, a kinek sirjához hétszázadon át utasították a perlekedő feleket, a kit Nagy Lajos példányképül választott. Vezéri és törvényalkotói jelességei egyként párosultak. Három törvénykönyve maradt fenn, melyekben a törvény szigorát keresztényi türelemmel és szelidséggel párosította. A királyok között róla van a legtöbb legenda és az irodalmi izlés sohasem szorította háttérbe az ő alakját, a kinek királyi tetteiből merítették a költők mindenha és a történelmi tárgyú költemények között a legtöbbet és legszebbeket bírja a magyar költészet. Köztudatunkban László azonos azzal a szobormással, mely a magyar új parlamenti díszépületben szolgál a nézők gyönyörűségére.

Könyves Kálmán bölcsessége, uralkodói nagy tettei mellett, az a kegyetlenség, hogy Álmos test-

Ez a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat különben valóban olyan, hogy annak minden szakaszához lehetne módosítást benyújtani. De hát legjobban ki fogja próbálni majd a gyakorlat és mindig lesz idő, hogy a tapasztalt bajokon segítsünk. Most a főcél az legyen, hogy a kuria végre valahára megkezdje működését a választások igazolása ügyében. Nézetünk szerint még a legsikerültebb javaslat mellett sem lehet kiküszöbölni a választási visszaéléseket.

A pártviszonyok szanálásában és a politikai erkölcsök regenerálásában lelhető fel a jegjobb óvószó az eddigi visszaélések ellen.

R.

Politikai hírek.

A király június 1-én délből fogadta a budai várakban a delegációkat.

A osztrák delegáció déli 12 órakor járult a felső udvarba. Chlumetzky elnök szép beszédet mondott, melyre az uralkodó válaszolt. (E trónbeszéd szövegét azonos a magyar delegációnak adott válaszal.) Ezután a király cercelet tartott, többeket kitüntetve megszólításával.

A magyar delegatusok délből a főrendiházban gyülekeztek és innen vonultak a várakba, a hol déli egy órakor ment végbe a fogadtatás, a magyar udvari méltóságok jelenlétében.

Széll Kálmán elnök tartalmas, hatásos üdvözlő beszédet mondott, megemlékezve a mély gyászról is, mely Károly Lajos főherceg halála által az uralkodóházat és a nemzetet érte.

E beszédre a király következőleg válaszolt:

„Hü érzelmeinknek előttem nyilvánított biztositását a legőszintébb köszönettel fogadom és mélyen meghatva emlékezem meg a rendíthetetlen hűség, ragaszkodás tanúságairól, melyekkel az engem és hazamat legujjabbán ért súlyos veszteség alkalmából találkoztam s melyek szívemnek valóban jól estek.

Megelégedésemre szolgál újólag kiemelni, hogy viszonyaink az összes hatalmakkal szemben a legbarátságosabbak maradtak. Ujabb bizonyítékul szolgálunk erre az idegen uralkodó és államfők meleg hangon kifejezett azon szerencse kívánságai, melyeket magyar királyságom ezer éves fennállásának ünnepére alkalmából hozzám intézni szíveskedtek.

vérét és ennek fiát. Bélát megvakították, annak tanúságát adja, — hogy a megtévelyedésnek lehetnek kitéve a nagy emberek is. Pedig mennyi felvilágosodás lakozott benne: egykor szellem babonás tudatlansága ellon kiáltotta: De strigis, quae non sunt, nulla quaestio fiat, vagyis: A lidérek ellen pedig, minthogy nincsenek, semminemű kereset ne legyen. Az emberbutító scholaszticizmus ekkor dühöngött, mint kellett szenvednie Kálmánnak, mikor a felvilágosodás bajnokainak most is többnyire megvetés és félreértés jut.

*

Az Árpádok kétségkívül legnagyobb alakja, ha ugyan a nagyságot is lehetne ezirkaalommal mérni: IV. Béla. Jakab Ödön így énekel.

Istenem, mi is volt akkor ez az ország!
Végig perzselték a gyilkos tatár csordák,
Duna, Tisza vize zavaros lett tőle,
Anyai drága magyar vér ömlött a földre.

Férfi munkával forró szeretettel
Gyűjtögetéd össze, mi még nem veszett el,
Királyi pálelád nem hivaigástól hordtad
Nem hatalmi jelvény: varázsvessző volt az!
Magtermő vetésé vált ismét az avar,
Büszke, rettegett nép lett ismét a magyar,
Térein, miket bus romok takartak,
Városok támadtak és virágzó falvak.

Az Árpád kornak ennyi jelesége után a Hunyadiak, Verbőczy, Szondy, Zrínyi Ilona, Mária Terézia emelkednek ki nagy történelmi alakokul s a magyar közművelődés bajnokai: Széchenyi, Kossuth, Deák

A hármass szövetségnek szilárd, ezéltudatos felépése minden európai érdeket érintő fontosabb kérdésben lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a lefolyt év alatt, a keleten több ízben fölmerült nyugtalanító jelek dacára a világrész békéje meg nem zavartatott.

Kormányomnak hűséges szövetségünkkel egyetértőleg e részben kifejtett fáradozásai az összes nagyhatalmak rokonszenves közreműködésével találkozásán, nevezetesen a Balkán-félszigeten létező status quo fentartása iránt oly egyetértés nyilvánulására vezettek, melynek remélhető fennmaradásától a nemzetközi viszonyok békés továbbfejlődése várható.

Ezen állapot megszilárdítása szempontjából a bolgár fejedelemségnek a suverén hatalom részéről immár bekövetkezett elismerése is fontos mozzanatot képez.

Meleg részvétellel kíséjük az afrikai harcok terén lefolyó eseményeket, hol hű szövetséges társunk hadserege nehéz küzdelemben egy számra nézve jóval erősebb ellennel, az olasz zászló becsületét megőrizte.

Igazi meglepődéssel tekintjük ez év folyamában a Vaskapu melletti Dunaszabályozási munkálatok befejezését. Ezen immár végrehajtott mű, melynek teljesítését a berlini szerződés Ausztria-Magyarországra ruházta, reményilem, jótékony befolyással lesz a kereskedelem és a közlekedés fejlődésére, melyet kormányom, mint az Önök előterjesztendő javaslatokból is láthatják, a lehetőség szerint előmozdítani törekszik.

Hagügyi kormányzatom a monarchia gazdasági és pénzügyi helyzetének teljes számbavételével az előző években megszabott arány határai közt állapította meg a szükségelt többletet, mely a hadsereg és a haditengerészet szervezetének kiépítésére, felszerelésének programmszerű folytatására lesz fordítandó.

Bosznia és Hercegovina viszonyai minden tekintetben a rendes fejlődés medrében folynak. Ez országok 1897-ben is saját jövedelmeikből fogják kormányzatuk szükségleteit fedezhetni.

Azon meggyőződésben, hogy hazafias buzgalommal fogják erejüket a megoldandó feladatoknak szentelni, munkálkodásuknak a legjobb sikert kívánom és a legszívesebben üdvözlöm Önöket. (Zajos éljenzés.)

Bánffy báró ezután bemutatta az új delegátusokat, kikkel a király szívélyesen beszélt. Többeket kitüntetve megszólítással, ő felsőge visszavonult.

Képviselői beszámoló.

A kézdii választó kerület függetlenségi képviselője Szacsavay Sándor múlt vasárnap tartotta meg beszámolóját K.-vásárhelytől a Cserey vendéglő ud-

Ferencz. Ezer esztendőben jó királyunk Ferencz József, a kit nem, tulzott loyallitás mondhat nagynak és kora kiváló alakjának, de az igazság.

Mikor trónralépte után egy öt óráig tartó minisztertanácsban elnököl és az elnöki kérdéseket precizzen formulázta, — egy kész uralkodó pattant ki belőle. Személyes bátorságának többször jelét adta, főleg a lombardiai lázongások idején. Ferdinánd Miksa főhercegre egész elragadtatással írta a király anyjának, Zsófiának: „Der Franczi war famos!”

Mint testestől-lelkestől katona sohasem is szűnt meg a hadsereg iránt valódi bajtársi odaadással érezni. Meleg rokonszerve nem tett különbséget a tisztai kardbojtot és az egyszerű közlegényi zubbony között.

Eles, átható tekintete, a gyarlóságok gyors felismerése jellemzi. Érdekes leírni, hogy Ferencz József korának legjobb táncosa volt, Zsófia főhercegre „Thé dansant-jain” szívesen jelent meg. A fiatalkor vidám éleit azonban hamar feledtette a rendkívüli kötelességérzettel bíró császárnál az uralkodás terhe. Még alig volt husz éves, mikor már — írja róla egy diplomata, a kinek alkalma volt öt naponta látni, — a szemledeiben rejlő ritka akarat-erő mellett szája szögletében, hol a gond fészkel, mély melancholiára valló vonás tűnt föl.

Mindezek intim vonások, de ezek jellemzik a nagy embert.

varán. E napon „szent bocon” vala K.-vásárhelytől, hanem daczára a nagy emberforgalomnak, igen kevés hallgatója akadt a beszámolóknak, mert az választó polgárok úgy látszik nem nagyon érdeklődtek a képviselő-ur beszéde iránt. A lelkesültség is egyenlő arányban állott a numerussal, mert a „szűnni nem akaró tetszészajnak” ugyan csak híre sem volt.

Mi azt gondoljuk, hogy ha szabad az ellenzéknek a kormányt és politikáját nem csak kritizálni, hanem gyalázni is, talán nekünk is meg van engedve egy ellenzéki beszámoló beszédet egy kissé bonczkés alá venni. S ha nem használunk is olyan becsmerlő kifejezéseket, minőkkel ezen jeles beszámoló a magyar kormányt s annak vezetőjét apostrofálta, ez csak azt bizonyítja, hogy a mi pártunk nem él olyan fegyverekkel, mint az ellenzék.

Tehát, hogy a legelején kezdjük, a beszámoló a vendéglő udvarán mondatott el s minden, a mi az öndicsökvés és a mások kicsinylése között fekszik s a mi az ismert ellenzéki recipié szerint elgondolható és elmondható, minden elmondattott szép sorrendben a nélkül, hogy az összefüggés, avagy a rendszer magasabb nivóra emelte volna a beszámolót, melyen a hasonló ellenzéki szónoklatok szoktak állani.

Igen alkalmas kormányfő bevezetés után az átkos közös ügyekről beszél a szónok. Nobát ez igen alkalmas thema a hazafias felajdulásokra s a mai viszonyok között még a legmamelukabb fülek is szívesen meghallgatják, ha valaki a német sárokat egy kissé megtépassza. De különös, az igazándi Ugron ellenzéknek sohasem az fájt, mi a nemzetnek fájt és sohasem azért lelkesül, miért ez lelkesül s így Ausztria nem kapott ki s mindazon ellenséges áramlatok, melyek manapság a szomszédban ellenünk törnek, a megfelelő méltatásban nem részesültek, sőt említés sem tétetett azokról, mintha azok ellenzéki szempontból egészen helyesek lennének. És az osztrák izetlenségekről való mélységes hallgatáshoz a magyarázatot csakhamar megkaptuk a beszámoló azon részében, mely az ezredéves országos kiállításról beszél. Hát úgy látszik, hogy az Ugron-féle ellenzéknek, épen mint a német sároknak, a mi kiállításunk nem tetszik. Az egész világ elragadtatással beszél róla s csupán az Ugron-pártnak és az jó szomszédnak nem tetszik. A beszámoló beszéd ugyanis igen apodiklikusan kimondja, hogy a kiállítás — minden magyar ember öröme, büszkesége — nem elég nemzeti s nem felel meg a ezélnak s szükséges pedig ezt azért megmondani, nehogy valaki ebből a kormány részére valami érdemet merészeljen faragni, mert hát egy igazi ellenzéki hazafinak nem szabad elismerni a mi kiállításunk nagyszerűségét, mivel hogy azt az átkos Bánffy kormány hozta létre. Hát a mi iparunk, kereskedelmünk, földmívelésünk, tudományunk és művészetünk bámulatra méltó produktumai, melyek a jelent és jövőt képviselik s történelmi csarnokunk, mely diadóséges multunkról beszél csodás dolgokat, nem elég nemzetiek s ez mind csak szemfényvesztés? Hát szabad ezt magyar embernek s igaz hazafinak elmondani? . . . Oh sértett ambíció, hol van a te határod! . . .

Persze a beszámolóknak ezen része még az egyszerű székely emberek által is végtelen hidegséggel fogadtatott.

A beszámoló hazánk ezredéves ünnepéről beszélve, többek között felajdul, hogy „Árpád apánk szerezte meg nekünk a szép hazát és most — oh szörnyűség — egy br. Bánffy Dezső képviseli Magyarországot!” — Mi igazi mameluk szemekkel tekintve a dolgot, egyáltalában nem látunk semmi szörnyű dolgot abban, hogy Árpád apánk által sok drága honfi vér arán szerzett hazánkban jelenleg báró Bánffy Dezső a miniszterelnök, valamiképen azt sem tartjuk szörnyűségnek, hogy ugyanezen időben a kézdii választó kerületet Szacsavay Sándor ur képviseli, de azon igazán bálunk s bálult minden intelligens ember, hogy a szónok elfeledte, hogy Árpád apánk hazájában jelenleg nem Bánffy miniszterelnök, hanem I. Ferencz József dicső és nagy királyunk uralkodik, hogy fejedelméről szólva, csak fejedelmét lehet vele szembeállítani. De hát az olcsó hatás kedvéért sok minden képtelenséget meg lehet reszkirozni.

A beszámoló beszéd kiterjeszkedik az egyház-politikai törvényekre is, melyeket helyeseknek el nem ismer. Ezzel természetesen egész kerülete köz-

véleményével helyezi szembe magát a szónok, de hát a jelenlevő néhány plebánus kedvéért, kik jövődében igen jó korteseknek kinálkoznak, kénytelen az összes anyakönyveket anathemával sújtani és merészen épen a jelenlevőkre hivatkozik, hogy mennyi bajt okozának eddig is az anyakönyvek. Mivel pedig a hallgatóság épen semmiféle bajról nem tud, a tesszészaj ezuttal is elmaradt. Menyneyi derűt idézett elő a kövér plebánusi arczokon szónok azon kijelentése, hogy ő neki nem lenne ellenetése a polgári házasság ellen, ha az uri szent vacsorát is polgári tisztviselő szolgáltatná ki, de így, ha egyik szentség az egyház kezében van, miért ruházzák át a másikat állami közegre? Hát azért, képviselő ur, mert az uri szent vacsora egészen a hit dolga, míg a honpolgárok születése, házassága és halála oly dolgok, melyek az állam életére nagy befolyással vannak s melyeknek nyilvántartása állami és nem egyházi funkciót képez, miként ezt előttünk sokan egész tudományosan kifejtették. — Végül a beszámoló képviselő ur határozott nyilatkozatot tett, hogy ő az egyházpolitikai törvények revíziójának híve s egy-egy kicsit néppárti is. Hát ez sem baj, de vajjon mit szólnak hozzá majd a székely választók? Most ugyan mélységesen hallgattak, de vajjon úgy lesz-e jövőben is!

Beszélt a beszámoló képviselő a valutáról is, mely által az ország jó móddal be van csapva, mivel minden egy forint után minden egy forint tulajdonosa esupa 87 új krajczárt kap. Hivatkozik a választó közönségre, hogy nem érezte-e eddig is ezen valuta változtatás kárait. A jó székely atyafiak összenéztek s meinkutána a legöregebb ember sem emlékszik vissza, hogy ő valaha egy frtért csak 87 krt kapott volna, mélységes hallgatással fogadták ezen kijelentést s titokban pedig erősen örvendezének, hogy a kézdii kerület ezen isten csapásától eddig meg leve kímélve.

A beszámoló beszéd kiterjeszkedett még sok mindenfelé. Beszélt a tulmagos pótdákról, mik a földbirtokos osztályt sújtják. — Az igaz, hogy ez a baj megvan, de hát az is igaz, hogy a pótdák aránytalanul nagy része a községek fentartására, vagy valami szép kulturális vagy humán cél létesítésére szolgálnak s így azokért magát a kormányt felelőssé tenni nem lehet. — Továbbá beszélt a kormánypárt elvénltségéről, korrupcióról, kicsiny, törpe emberekről stb. s végül mint kétségtelen bizonyosságot állította, hogy a kormány rövid pár hó alatt bukni fog.

A közel egy óra hosszúra tartó beszámoló beszéd meglehetősen hidegen hagyta a hallgatóságot s csak imitt-amott hangzott fel egy-egy szelíd éljen s ebből mi annak bizonyosságát látjuk, hogy a székely nép lehet ellenzéki, de nem Ugron-párti, s hogy ama szűk látkörű eszmék nem felelnek meg az ő liberális gondolkodásának, de sőt sértik is jobb meggyőződését.

A beszámoló beszéd után beszélt még Molnár Józsiás képviselő ur, de ennek a megindult zápor hamar végett vetet.

Millenáris ünnepség.

A kovásznai közs. fiúiskola tanítóikara, a közs. isk. széknek május 23-án tartott ülésében, beterjesztette az ezredéves ünnepélyek stb. alkalmára begyűlt pénzekről és a kiadásokról szóló számadását, mely minden pontjában elfogadhatván, az okmányok levéltárba tétettek.

A tanítóikar fáradozása jutalmául jegyzőkönyvi elismerésben részesült, s a nemeslelkű adakozóknak hazafias áldozatkészségükért hálás köszönet nyilváníttatott, mely — a határozat értelmében — a nyilvánosságnak is átadandó. — Magát a számadást az adakozók névsorával alább adjuk.

I. Bevétel.

1) Nagy Sándor növendékeitől begyűlt 4 frt. 63 kr. 2) Barthali János növendékeitől 3 frt 96 kr. 3) Butyka Vilmos növendékeitől 2 frt 24 kr. 4) Az egyesektől begyűlt á) gyűjtőíven : Csia György 5 frt, Séra Lajos kir. j. bíró 1 frt, Horn Mór 1 frt, Harcosz N. 1 frt, Hollaki Atilla, Dr. Bartha Imre, Ebergényi Gyula, Bogdán Ferencz Dr. Morvay István, Mánya Örszike, Dávid Lajos, N. N. 50—50 kr. Csia Béla, Sigmond István, Pócsa Mihály 20—20 kr. Greiner, Diósi József és N. N.

10—10 kr. N. N. 2 kr. 5) Séra Lajos kir. j. bíró a növendékek jutalmazására 50 kr. 6) Bathó János gyűjtése ugyanezen célra 64 kr. 7) Deák Domokosné zászlócska adománya 10 frt 8) Az isk. szék pénztárából 10 frt. 9) Az ünnepély alkalmával — a szabadban — zene és egyéb költségek fedezésére Barthali János és Pásztor Ferencz által gyűjtött összeg „b.“ lajtsrom szerint 16 frt 03 kr.

Összes bevétel: 60 frt 92 kr.

II. Kiadás.

1) Az 1 szám nyugta szerint 3 drb. nemzeti zászlóért 10 frt 70 kr. 2) A 2 sz. a. okmányok szerint egy nagy zászlóért 23 frt 10 kr. 3) A 3. sz. nyugta szerint jutalom tárgyak ára 4 frt 50 kr. 4) A zenészeknek 15 frt. 5) Kézpénz gyermekek jutalmazására 2 frt. 6) A 3 kisebb zászlónyél festése 90 kr. 7) Temerdek József és Temerdek Jánosnak gödrök ásásáért a millenáris fákknak 1 frt 20 kr. 8) Millenáris fák ültetésekor a gyermekekre költség 3 frt 60 kr. 9) A millenáris fák szállításáért K.-Vásárhelyről 1 frt 20 kr. 10) Papír, postadíj, meghívók, fenyőág hozatal és egyéb aprólékos költségek összesen 4 frt 96 kr.

Összes kiadás 67 frt 16 kr.

III. Mérleg.

Bevételek összege 60 frt 92 kr. Kiadások összege 67 frt 16 kr. Eszerint több kiadás 6 frt 24 kr. azaz: Hat forint 24 kr.

Ezenkívül Velreiter György k. vásárhelyi sörgyáros ur adományozott 106 liter sör, mely a gyermekeknek 2 alkalommal kiosztott. Dr. Morvay Ist. án ur adott egy font lőport, ifj. Becek Imre ur az ajándékba adott sör után, mint bérlet, fogyasztási adót elengedett: 5 frtot. Antal Gyula ur a zászlónyeleket díj nélkül megcsinálta. Csia György isk. sz. elnök ur kokárdákra adományozott 1 forint 14 krt.

A többlet kiadásra nézve az lett határozva, hogy annak fedezésére megkerestetik a községi előjáróság, s a jegyzőkönyv szavai szerint: „azon nem remélt esetben, hogy ha ezen hazafias áldozatot a község nem hozná meg: az iskolapénztárából amaz összeg az elnökség által kiutaltatni határozatik.”

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a következő napokban szárazra és melegebbre forduló idő várható.

— **Kinevezés.** Altorjai Br. Apor Gábort az ő Felsége személye körüli miniszterium miniszteri tanácsosát a király államtitkárrá nevezte ki.

— **Időjárásunk.** Régi szép szokása a háromszéki időjárásnak, hogy a keresztjáró hetekre s nevezetesen a szentháromság vasárnapi bucsura meg szokta hozni a maga esőjét s az anyafölddel együtt alaposan megáztatja az áhítatos bucsujáró publikumot is. Időjárásunk ezen ősi szokásához az idén is hű maradt s olyan felhőszakadással zápor bocsátott a bucsusokra, hogy a lehullott eső takarékosan beosztva egy egész nyárra elég lett volna. A nagy eső után az egész vegetáció rohamos fejlődésnek indult, de a hőmérséklet is szokatlanul alászállt.

— **Kézdivásárhely s az ottani Jancsó-családok története.** Vármegyénk területén egy ily című 30 lnyvi történeti mű jelent meg szentkatolnai Bakk Endre vizaknai plebánus által összeszerkesztve, mely Kézdivásárhelynek a legrégebbi időktől fogva történeti eseményeit, egyetemes fejlődését, eziméret, kiváltságait, terheit, lakossága nyelv, szellem és vallás szerinti viszonyait, művelődési s jótékonyági intézeteit, levéltárát stb. írja le. E mű megemlékszik Kantárról is, mely régente 1849. decz. 31-ig Felső-Fehérmegyéhez tartozott, külön községi előjárósággal bírt; a jelzett időben Kézdivásárhelyvel egyesült. Megemlékszik az egygyé vált kéthelyről régészeti szempontból is; sőt Háromszék vármegye múltjának is igen sok történeti eseményeit elősorolja, legkivált az 1848—49-iki szabadságharc alatti dicő magaviseletét, szellemi és anyagi áldozatait oly hiven írja le, amily módon idáig azokat megörököltve nem olvastuk. A kézdivásárhelyi különféle Jancsó-cs. ádok, múltjai s leszármazását igen kimerítőleg tárgyalja, azoknak ezimereit, valamint a város eziméret is hozzá; mintegy 45 családnak történetét bővebben, 130 családnak pedig azon idejét sorolja elő, midőn mint k.-vásárhelyi lakos ismeretes lett az eddig feltalált adatok szerint. 1557-től a város főbb tisztjei névjegyzékét is megörökítette. E vaskos mű K.-Vásárhely városát véve magába oly sok mindent föllelt, hogy azt K.-Vásárhely monografi-

ájának lehet nevezni. Bár minden kisebb város múltja hazánk ezeréves fennállása nagy nemzeti ünnepélyére úgy össze lett volna írva, mint a fentemlített műben K.-Vásárhelyé! de fájdalom! van vármegyénkben város, amely szép története kiadását még akkor sem eszközölte, midőn akadt egyén, aki minden írói honorárium nélkül azt összeírni ajánlkozott s akinek írói múltja elég kezesség volt arra, hogy felülvizsgálat és megbíralás nélkül is azt összeállítani tudta volna! Az említett művet ajánljuk. Ára: 2 forint, postadíj 20 kr. Szíves megrendelést eszközölhetni a szerzőnél Vizaknán, vagy pedig K.-Vásárhelyt ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájánál, mint kiadónál.

— **Véres verekedés** volt mult hétfőre virradó éjjelen K.-vásárhelyt. Két rendőr szolgálaton kívül egy mulató helyen volt. A mint gyanútlanul léptek ki az ajtón, többen rájuk rohantak s haszálakkal főbe verték s az eszméletlenül összeesett embereket a földön fél holtra verték. Az egyik rendőr sérülése csekélyebb, de a másik, névszerint Jancsó István foglár a halállal vívódik. A nyomban megindított rendőri nyomozatnak sikerült a tetteseket Perdi Gyula és István rovott multu egyének szeméjében kideríteni, kik átadattak a kir. törvényszéknek.

— **A katonai iskola** tárgyában mult kedden ismét értekezletet tartott K.-vásárhelyt a képviselő testület. Ezen alkalommal elhatározottak, hogy azon esetre, ha az iskolát a hadügyi kormány saját költségén felépítteti s K.-Vásárhelyt helyezi el, a város az iskola részére ad helyet és 1 millió tiáglát s ezzel szemben esupán annyi igényt tart, hogy az iskolába évenként öt k.-vásárhelyi tanuló vétessék fel. A város ezen külön ajánlatát azonnal felterjesztették illetékes helyére.

— **Nagy katasztrófa.** A modern világhistoriában páratlanul áll az a rettenetes szerencsétlenség, mely május 31-én Moezskvában a czár koronázási ünnepélyén történt. Több mint fél millió ember gyűlt össze a vidékről várva azon étel és ital kiosztását, melylyel a czár népet megraktálta. Reggel korán híre terjedt, hogy az étel kiosztás elkezdődött s erre mindenki a sátrak felé tödült. Erre lett isszonyu tolongás, melyben sok ember agyonnyomtatott. Az újabb adatok 1100 áldozatról beszélnek, de némelyek azt állítják, hogy 2—3 ezer halt meg a nagy tolongásban.

NYILTTÉR*)

Figyelmesztetés.

Tapasztaljuk, hogy a n. é. közönség a magyar királyi államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomáspénztárainál Budapestre kiadott

mérsékelt menet-térít jegyek által nyújtott kedvezmények felől ninesen kellőleg tájékozva, az ezekre menő tudakozódások folytán, ez uton hozzuk az utazó közönség tudomására, hogy ezen mérsékelt menet-térít jegyek p. o. a II-ik osztályu XIV-ik vonalszakaszról

egy ebédszelvényt, melyet az utas tetszése szerint választható elsőrendű fővárosi és kiállítási vendéglőkben érvényesíthet, egy kiállítási, egy Ós-Budavári belépő jegyet, továbbá mérsékelt belépti jegyre jogosító utalványokat az „Ecco Homo” festményhez, a Feszty körképhez, az állatkertbe a Ballon Captif-hoz, a „Párisi mulatóba” tartalmaz, mely kedvezmények, ha teljesen igénybe vétetnek, mintegy 3 és fél forintnyi értéknek felelnek meg. A III. osztályu utasoknál ugyanily arányu a kedvezmény.

Ezen jegyekkel magasabb kocsiosztály és gyorsvonat is használható, a rendes árkülönbszet ráfizetésével.

A jegyfüzetekkel utazók azon előnybe is részesülnek, hogy kényelmesen, új butorizzattal, szállodaszerűleg berendezott bérházainkban, a mennyiben üres szobákkal rendelkezünk, már 1 frttól kezdve lakást kaphatnak.

Egy és több napra szóló teljes ellátást, lakást, kiállítási, Ós-Budavári belépti, szórakoztatási, közlekedési stb. szelvényeket tartalmazó jegyfüzetek nevezett vállalatnál szinte kaphatók és pedig következő kombinációkban:

Vasuti jegy nélkül lakás, étkezés és szórakoztatási szelvényekkel,

csak szórakoztatásra és élelmezésre, csak lakásra és szórakoztatásra.

Ezen jegyfüzetek váltása által bárki előre meghatározhatja, hogy a kiállításra való felrándulása neki mennyi költséget okoz és ez által az alaptalan és rosszakarattalag terjesztett hírek a Budapesti drágaságról megcsófoltnak.

Felvilágosításokkal és részletes tájékoztatókkal szolgál a központi iroda Budapest Gizella-tér 4-ik szám, a pályaudvarokon levő irodák az érkezési oldalon,

a kiállításban a tudakozó és kalauz intézet.

A m. kir. államvasutak városi menetjegyi irodája által létesített Millennium- Utazási és Ellátási vállalat.

101 1—4

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget

a szerk.

Hirdetések.

Hirdetés.

A „Kovásznai fürdő r. társaság” a Mikos fürdőt hozzá tartozó berendezett épület, tükör- és kádfürdővel, valamint a hozzátartozó italmérési joggal együtt egy évre haszonbérbe adja. Kiküldési ár 250 ft. Kivonn. szándékozik 10% bánatpénzt tartoznak az árverés megkezdése előtt letenni. Árverés f. évi. június 7-én d. e. 9. órákor tartatik meg Kovásznán a r. t. irodájában, esetleg a helyszínen. Árverési feltételek az irodában megtekinthetők.

A fürdő idény alatt teljesítendő zenélésre a kovásznai fürdő r. t. pá-

lyázatot hirdet. Zenekarok felhívata, hogy kérésüket a „Kovásznai fürdő r. társaság” igazgatóságához f. évi június hó 5-ig adják be és abban írják is meg, minő díjat követelnek. A zenekarnak 12 tagból kell állani és a kérésben mindegyik felemlítendő hangszer szerint. Az zenészeti idő tart f. évi június 15-től Szept. 1-ig. Próbák kívánatosak. F. évi június 6-án pályázók 1—1 megbízottja jelenik meg az igazgatóságnál.

Kovásznán, 1896. május 25.

A Kovásznai fürdő r. társaság igazgatósága.

Dr. Zentai Dávid
vezérigazgató.

97 2—3.

Hirdetmény.

Feltorja község vadászati jog haszonbérlete folyó évi augusztus hó 31-től 6 egymásután következő évre folyó évi június hó 16-án d. e. 9 órákor Feltorjaközség-házánál megtartandó árverésen a legtöbbet ígérők ki fog adatni.

Feltorján, 1896. május 19-én.

Vitályos Pál,
k.-jegyző.

102 1—2

Solyom Gyula,
kbiró.

Hirdetés.

Zabola község-házával kapcsolatban épült

korcsma és bolthelyiségbe

vállalkozó kerestetik. Értekezhetni lehet a községi előljárárságnál — Azüzlethelyiség azonnal elfoglalható.

Zabolán, 1896. május hó 16.

96 3—3

Bott György,
h. kjegyző.

Demes Boldizsár,
k. biró.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cseplőgépek, tisztító-resták, konkolyozók, kaszaló- és aratógépek, boronák, szénagyutók.

CO. UMBIA a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok.

Egyetemes acél-ekék 2 és 3 vasú ekék
és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzőkhöz kintántra ingyen és bérmentve küldetnek.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelytől

nagy választékban kaphatók a legsolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek, és függőnytartók tükörök, tolelt-asztalok, lószőr és tengerifü matraczok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 ft.

Az üzethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

Az anyakönyvvezetők részére előírt nádszékek és diványok jutányos áron kaphatók.

Az

„Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság”

Marosvásárhelytől

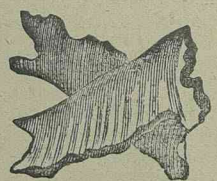
1896. július elsején kezdi meg üzleti működését.

Előjegyzéseket és bejelentéseket jelzőlog és más kölcsönökre azonban már addig is elfogad

95. 3—6.

az Igazgatóság.

FEHÉR A. ADOLF
bőr és cipő-felsőrészek gyári raktára
nagyban és kicsinyben
BUDAPEST,
VII., kerékesut 40.
Nagy raktár mindenemű
bőrök,
cipész-kellékek
és saját készítményű
cipő-felsőrészekből.

Nagy képes árjegyzékem most jelent meg melyet kívánatra bérmentve küldök, egyeztetés nélkül a kiállítás alkalmával feljövő díj-
pénz és csizmadia-mester utának ajánlom birtokait megtekintésére.
Megrendelések postán és és vasúton csak a utánvét mellett azonnal esz-
közöltemek.
579-7-10

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdi-Vásárhelytől.